

HADRIÁN

**Zpravodajec přinášející
denní pohled z první linie
XIX. mezinárodního festivalu
v Hradci Králové.**

2013

**Klicperovo divadlo Hradec Králové
theatre@klicperovodivadlo.cz
www.klicperovodivadlo.cz
21. června 2013 - č. 1**

*JULIE MOULIER, JINA DJEMBA a YANNIK LANDREIN patří k nejmladší generaci francouzských herců. Hned na počátku svojí kariéry měli štěstí. Prošli náročným konkursem a získali hlavní role v inscenaci *Nebezpečné vztahy* v režii slavného Johna Malkoviche...*

Co vás přivedlo ke konkurzu? Slavný titul? Jméno režiséra?

Yannik (Vikomt de Valmont): Román Choderose de Laclose je sice proslulý, ale jeho divadelní verzi francouzští diváci neznají. Uvedli jsme ji ve Francii poprvé, i když ji Christopher Hampton napsal už v roce 1985. Pokud jde o Johna Malkoviche, je slavný jako herec, ale jako režisér je neznámý. Takže po pravdě řečeno, nejvíc

V listu najdete:

- Str. 2 – Souboj muže a ženy podle Johna Malkoviche
- Str. 4 – Malkovich: Byl bych idiot, kdybych nebyl šťastný
- Str. 5 – Hradec Králové hlásí záplavu divadlem
- Str. 5 – Jsem FAGI
- Str. 6 – Svoboda nočního kozodoje a divadelní demence
- Str. 7 – Open Air

ZKOUŠENÍ S JOHNEM JE JAKO PITVA

zvrhuující pro mě bylo seznámení s Hamptonovým textem a s Johnem jako divadelníkem. A samozřejmě, když si uvědomíte, nakolik je John s tímto dílem nesmrtelně spojen, tak už jen to, že jsem hrál jako svou první roli po absolvování konzervatoře právě Valmonta, je fakt síla!

Julie Moulier (Markýza de Merteuil): Ze začátku jsem byla samozřejmě nad-

šená z toho, že mám možnost pracovat s Johnem Malkovichem. Ale nakonec pro mě bylo nejdůležitější setkání s mojí postavou. Markýza de Merteuil je velmi mladá a v mých očích představuje mluvčí žen své doby, je pro mě něco jako ikona. Jsem pyšná na to, že můžu dnes její slova opakovat.

pokračování na str. 3

Vážení a milí festivaloví diváci a hosté!

Letošním festivalovým ročníkem jsme se přiblížili na dostřel jubilejního dvacátého mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové 2014. Po celých těch devatenáct let nepřetržitě odpovídám na stejné dotazy ohledně smyslu našeho festivalu, jaká je jeho filosofie a dramaturgie. Píší se na toto téma diplomové a jiné školní práce, bádají o tom vědecké ústavy, univerzity a další instituce, přou se teatrologové. Každá nová a další vlna otázek na téma hradeckých festivalů žádá, chce a potřebuje okamžité odpovědi. Nejde to. A přitom je to od prvního ročníku v roce 1995 tak jednoduché. Daly se dohromady tři divadelní seskupení – Klicperovo divadlo, Divadlo Drak a Sdružení amatérských

divadelníků – později Open Air. Spolu vytvořili jeden jediný unikátní divadelní festival pro posledních deset dnů každé divadelní sezony s jedinou touhou – být spolu! Každý pozve ze svého oboru to nejlepší, co se dá do Hradce

přivést a ručí za uměleckou kvalitu, za technické i finanční parametry. Díky této atraktivní pestrosti se sjedou desítky souborů z mnoha zemí a hlediště všech typů se naplní, často i více jak osmdesáti tisíci diváků. Radují se, smysl divadla je jim naprosto zřejmý, mají si co vyprávět. Povídají, poslouchají, zpívají, tančí...

Užijte si tedy dosytosti všeho, co devatenáctý festivalový divadelní rej nabízí! A už se zároveň těšme na ten dvacátý! Je jen na nás na všech, aby nebyl poslední...

**Ladislav Zeman
ředitel**

„SOUBOJ“ MUŽE A ŽENY PODLE JOHNA MALKOVICHE

Slavný americký herec John Malkovich si oblíbil Francii. Hovoří plynne francouzsky a od roku 2002 hostuje v různých pařížských soukromých divadlech jako režisér. V Divadle Marigny inscenoval například *Hysterii* Terryho Johnsona. A za *Dobrého kanárka* Zacha Helma v Divadle Comédia dokonce získal v roce 2008 Molièrovu cenu. V lednu 2012 se v Théâtre de l'Atelier vrátil k *Nebezpečným vztahům*, které před více než dvaceti lety znamenaly pro jeho filmovou kariéru zásadní zlom.

John Malkovich coby Valmont ve filmovém zpracování *Nebezpečných známostí* (1988)

Epistolární román francouzského spisovatele Choderlose de Laclose, *Les Liaisons dangereuses*, vyšel poprvé v roce 1782. V roce 1985 se stal předlohou britskému dramatikovi Christopheru Hamptonovi ke stejnojmenné divadelní hře, původně určené pro herce Royal Shakespeare Company. Hra posléze zdomácněla na mnoha světových jevištích. Kromě Francie.

Velkou popularitu získaly *Nebezpečné známosti* v roce 1988 díky filmovému zpracování režiséra Stephena Frearse. Christopher Hampton obdržel za scénář k filmu Oscara. Prostopášného Vikomta de Valmont hrál tehdy John Malkovich, po boku Glenn Closeové a Michelle Pfeifferové. Dnes šedesátiletý Malkovich přiznává, že tento film neviděl celých dvacet let. Podle něj je nemožné porovnávat film s divadlem: „Divadlo je vášně, prchavá zkušenost, živé umění, měnící se každý večer.“

Koncem osmdesátých let příběh inspiroval také Miloše Formana k volné filmové adaptaci s názvem *Valmont* s Colinem Firthem v titulní roli. I tento film byl oceněn Oscarem, tentokrát za nejlepší kostýmy Theodora Pištěka.

Nebezpečné vztahy prý Malkoviche odjakživa přitahovaly: „Je to strhující příběh. Podle mého názoru chtěl Laclos vyjádřit hluboké, dávno zasuté pravdy, které jsou neopomenutelné a věčné.“

Hru nyní Malkovich nastudoval v Paříži s mladými herci. Zprvu zamýšlel obsadit role Valmonta a Markýzi de Merteuil zkušenými a populárními čtyřicátníky, Vincentem Casselem a Cristianou Realí. Nakonec však změnil názor a vybíral mezi třemi stovkami studentů konzervatoří a dramatických kurzů.

dokončení na str. 3

ZÁŠTITA MÍSTOPŘEDSEDY EVROPSKÉHO PARLAMENTU ING. OLDŘICHA VLASÁKA NAD XIX. MEZINÁRODNÍM FESTIVÁLEM DIVADLO EVROPSKÝCH REGIONŮ 2013

Proč jste si pro svoji záštitu vybral právě hradecký festival Divadlo evropských regionů?

Letošní mezinárodní festival Divadlo evropských regionů se koná v Hradci Králové již podevatenácté. Za sebou má tedy osmnáct ročníků, což znamená tisíce představení, statisíce návštěvníků a nespočet hodin, které věnují všichni tři spolupořadatelé důkladné přípravě jednotlivých ročníků festivalů, o zajištění samotného průběhu divadelních svátků ani nemluvě.

Na vzniku mezinárodní akce, která je nesporným vrcholem kulturního dění v celém regionu, má Ivi podíl celý tým pracovníků v čele s ředitelem Klicperova divadla Ladislavem Zemanem, a za to jim právem náleží velké poděkování. Jako bývalý primátor Hradce Králové a současný zastupitel jsem vždy spatřoval v této akci ohromný přínos pro město, příležitost, jak do našeho krásného města pozvat tisíce diváků a návštěvníků. Každý se nadchne tou nádhernou festivalovou atmosférou.

V letošním roce jsem převzal záštitu nejen nad celým festivalem, ale i nad úvodním francouzským představením **NEBEZPEČNÉ VZTAHY**. Jsem velkým příznivcem divadla a jakékoliv obohacení festivalu o kvalitní zahraniční inscenaci, a zvláště v tak mysteriózním podání, musí každého divadelního nadšence zaujmout. Věhlas obou hradeckých divadelních scén a open air programu se tak už dávno rozšířil daleko za naše hranice.

Ing. Oldřich Vlasák

pokračování ze str. 1

Jina Djemba (paní Tourvelová): Pro mě bylo nejsilnější a nejzajímavější, že jsem se znovu vrátila k textu, který jsem kdysi četla a viděla v kině, a teď jsem ho mohla objevovat očima velkého režiséra a umělce, jakým je John Malkovich. Usměřoval nás, umožnil nám změřit své síly a projít si všemi úskalími tohoto obtížného textu a objevit zvláštnosti jeho postav.

Kde jste pro své postavy hledali inspiraci?

Yannik: Samozřejmě jsem si přečetl román. A taky jsem studoval všechny velké svůdníky, jako byl Don Juan nebo Casanova. To abych pochopil, proč a v čem je Valmont jedinečný. Nechal jsem se také inspirovat několika filmovými adaptacemi, zejména tou Formanovou. Naopak jsem neviděl tu Frearsovu. Nechtěl jsem. Věděl jsem, že scénář je podobný hře a vzhledem k tomu, že John hrál hlavní roli, domníval jsem se, že by mě to nejen inspirovalo, ale totálně ovlivnilo.

Julie: Četla jsem pořád dokola originál. Filmy jsem viděla už dřív, ale nechtěla jsem se na ně během zkoušení dívat. Podstatná byla pro mě původní předloha. Znalost románu mi byla při práci na roli velmi užitečná.

Jina: Taky jsem viděla už dřív samozřejmě filmy, četla jsem román, ale samotná práce na roli pro mě začala až při čtených zkouškách a na zkušebně s ostatními herci a s režisérem.

Jak probíhalo zkoušení?

Yannik: Zkoušky trvaly šest týdnů. Po čtyřech týdnech nám John řekl: „Je to dobrý, inscenace je hotová, od zítřka můžete hrát. Do premiéry se budeme nudit.“ Samozřejmě jsme se nenudili, ale začali jsme celou inscenaci donekonečna projíždět. Johnovi hodně záleželo na tom, abychom si pro všechna budoucí představení uchovali ducha zkoušení. Když jsme hráli poprvé před diváky, měli jsme pocit, jako kdybychom hru už dva týdny hráli a ten večer nebyla premiéra, ale repríza.

Jaký je John Malkovich režisér?

Julie: I když jsme měli na zkoušení málo času, John nás nikdy nenutil, abychom přejímali již hotová řešení. Je rád, když herci hledají. Během zkoušek i během představení. Rád hledá s nimi. Slovo spolupráce přesně vystihuje to, co mezi námi probíhalo. Řekla bych, že jeho pojetí Nebezpečných vztahů se vyznačuje inteligencí a osobní zkušeností ze světa manipulace a svádění.

Julie: Práce s Johnem probíhala, jak už to v divadle bývá, jako pitva. Pečlivě jsme rozebrali každou scénu. Spontánně, instinktivně jsme přinášeli vlastní nápady, vize, interpretace. Díky tomu, že nám John dal jistou svobodu a zároveň nám poskytl návod a klíč, pracovalo se nám skvěle.

Yannik: John je citlivý režisér, který naslouchá hercům. Dal nám svobodu při vytváření postav a situací s tím, že nám

stále zdůrazňoval, že svoboda znamená zodpovědnost. Bylo to nesmírně obohacující pracovat s člověkem, který je tak kreativní, náročný, inteligentní a na nic si nehraje.

Nakolik jsou mechanismy svádění a manipulace tak, jak hrajete ve vaší inscenaci, blízké vašim zkušenostem mladých lidí počátku 21. století?

Yannik: Hra dokazuje, že svádění a manipulace probíhají u mladých lidí stejně dnes jako před dvěma sty lety. Co bylo erotické v osmnáctém století, není dnes, ale obecně si myslím, že erotismus stále silně přitahuje i děsí. Vlastně jsem si nikdy nekladl otázku, jestli hraju v klasice nebo v současné hře. Ale kdybych si ji přece jen položil, pak bych odpověděl, že Nebezpečné vztahy jsou současné, protože ta hra, i když byla napsaná v osmdesátých letech minulého století, mluví o nás. Ne, jací jsme teď, ale jací jsme byli vždycky.

Julie: Ano, manipulace a svádění jsou univerzální, nadčasové. Jenom kódy a nástroje se mění. Například slovník, kterým se vyjadřujeme, není s výjimkou několika slov „klasický“, ale jednoduše výborně „zvolený“ postavami, které jsou skvělými mluvčími, milují krásu jazyka a jeho možnosti. Nacházejí potěšení ze hry se slovy. Jde o postoj ke světu, k životu.

Lucie Němečková

dokončení ze str. 2

Na základě náročného konkurzu bylo vybráno 9 herců ve věku 16 - 27 let, což více odpovídá původní předloze, jak zdůrazňuje režisér. S mladým obsazením také souvisí mladé pojetí.

Malkovich inscenuje dávný příběh jako výpověď současné internetové generace, kdy nové způsoby komunikace jako je facebook, twitter, mobilní telefony hrají významnou úlohu při svádění a v milostných vztazích. Postavy si tedy místo dopisů píšou sms, komunikují na sociálních sítích, iPhonem dokumentují své sexuální zážitky. Text hry se však nemění. „Nejde o vnějškovou schválnost“, zdůrazňuje John Malkovich, pro něhož jde spíš o metodu a jako hlavní téma své inscenace uvádí souboj Valmonta s Markýzou de Merteuil.

„Souboj“ muže a ženy se podle Malkoviche s lety příliš nezměnil. Na hře nic nezestárlo: „Silné emoce bývají často provázeny násilím. Lidské emoce jsou víceméně pořád stejné.“, dodává režisér.

Lucie Němečková

JOHN MALKOVICH (*6. 12. 1953)

Americký herec, režisér, výtvarník a producent, vytvořil na 90 filmových rolí, dvakrát byl nominovaný na Oscara (Místa v srdci, S nasazením života) a za divadelní práci na Broadwayi získal Obie Award a Drama Desk Award. V divadle začínal v letech 1974 - 1976 u chicagské The Steppenwolf Theater Company a ve filmu debutoval ve Svatbě (1978) režiséra Roberta Altmana. Po několika televizních rolích se výrazně prosadil díky snímkům Vražedná pole (1984) a Místa v srdci (1984) a mezi jeho nejslavnější role patří Valmont z Nebezpečných známostí (1988). Spektrum filmů, v kterých Malkovich účinkuje, sahá od „artových“ produkcí až po hollywoodské velkofilmy. Diváci si ho tak mohou připomenout mj. v titulech: Říše slunce (1987), O myších a lidech (1992), Con Air (1997), V kůži Johna Malkoviche (1999), Ve stínu upíra (2000) nebo Stopařův průvodce po Galaxii (2005).

JOHNA MALKOVICHE jsem poprvé potkal v Karlových Varech, když jsem byl jedním z modelů, kteří na filmovém festivalu předváděli jeho módu. Byl jsem tak drzý, že jsem se s ním druhý den sešel a řekl mu, že bych s ním rád pracoval a že mi je jedno na čem, protože obdivuji jeho talent. Když jsem se pak dozvěděl, že režíruje v Paříži Nebezpečné vztahy, koupil jsem si letenku, zamluvil hotel, na letišti koupil knihu Paola Coelhoa Vítěz je sám a napsal jsem mu mail, zda bych mohl přijet udělat s ním rozhovor. John odpověděl: Přijed'.

Zajímalo by mě, jak vnímáte slávu? Mě občas někdo pozná v České republice, ale vás znají všude. I tady v Paříži. Jak to vnímáte?

Nemůžu říct, že mám slávu nějak rád, zvykl jsem si na to. Hodně záleží na zemi, kde jsem. Třeba v České republice, Rakousku, Německu, tam jsou lidé spíše rezervovanější, kdežto třeba ve Španělsku, tam je to součástí kultury, fotit se s každým. Hercova práce je pozorovat lidi, jenže když se pak stane známým, začne být sám pozorován. To je jedna z věcí, kterou je potřeba na slávě přijmout. Lidi si myslí, že když mě viděli v nějakém filmu, že mě znají. Ale neznají mě! A já neznám je. Můžu jim být sympatický, ale neznají mě. Navíc, od té doby, co existuje internet a mobil, se mnou už lidi nechtějí mluvit, chtějí se jen vyfotit a dát to na Facebook. Sláva se za poslední deset let hodně změnila.

To by mě nikdy nenapadlo, že i sláva se může proměnit.

Díky mobilu je teď každý tak trochu paparazzi a může si navíc napsat kamkoli na internet, co jsem si objednal v restauraci, co jsem měl na sobě a jestli jsem se šťoural v nose. Dřív lidi řekli: Líbí se mi, co děláte, chtěli si povídat, teď je zajímavá hlavně fotka a aby se s ní mohli pochlubit kamarádům. Můj čas je vůbec nezajímá. Ale asi se s tím nedá nic dělat.

Můžete jim říct „Ne“.

To se pak naštvou a stejně si mě vyfotí. Je to přece jen jedna fotka! A já jim nevysvětlim, že jsem se teď padesátkrát fotil s celým letištním personálem.

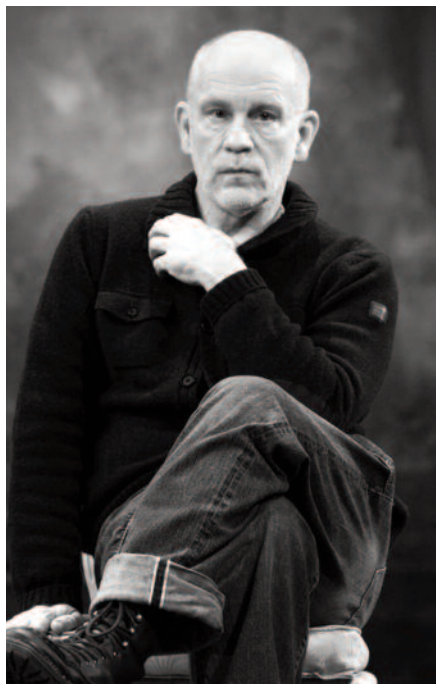
Litoval jste někdy, že jste se stal slavným?

Ne. Všechno má svoji cenu, kdybych nebyl slavný, nemohl bych tady v Paříži režírovat a produkovat Nebezpečné vztahy. Navíc se nestarám o to, nad čím nemám kontrolu. Nemám kontrolu nad tím, co lidi chtějí, dělají, říkají.

To je skvělé! A jak jste se to naučil?

Nejspíš od mého otce.

Kromě své bohaté herecké kariéry za sebou máte i mnoho režijních prací. Jak vy jako skvělý herec režírujete? Necháváte hercům svobodu, nebo máte přesnou představu o tom, jak má postava, kterou mají ztvárnit, vypadat?

BYL BYCH IDIOT, KDYBYCH NEBYL ŠŤASTNÝ

Pro mě nemá význam trvat na nějaké pevné představě, protože je to stejně na nich. Při premiéře budou oni tou postavou. Mě by to ani nebavilo. Já nemám rád, když režisér dělá ze svých herců loutky. Režisér neustále dělá nějaké volby a měl by umět rozeznat, které jsou ty správné, a které ne. Musí vědět, co dělat, a pak musí umět všem vysvětlit, proč dělat zrovna tohle. Musí hercům umět vysvětlit koncept, příběh, postavu. Divadlo není jako film, divadlo střihají herci. Až je režisér opustí, oni musí vědět, co dělají. Já můžu jen doufat, že jsem je to dobře naučil. A já se zase vždycky, když režíruji, učím hodně od nich.

Děláte při zkoušení nějaká herecká cvičení?

Dělával jsem, ale už ne.

A předehráváte hercům?

Ne, nikdy.

To chce velkou disciplínu, udržet na uzdě toho herce ve vás, nebo ne?

Já jsem začal režírovat souběžně s hraním a jsou to pro mě úplně rozdílné disciplíny. Hraje herec, ne já, a zahraje to jistě lépe než já. Každý herec by měl být zodpovědný za svůj výkon, zvlášť na divadle. Měl by vědět, v čem vyniká, kde má naopak rezervy, a na těch pracovat, dokud je to potřeba.

Zažil jsem vaši zkoušku, vypadal jste při ní velmi klidný a pohodový. Stane se někdy, že vám ujedou nervy?

Ani ne, protože to je dost kontraproduktivní. Člověk může být s leccíms nespokojený,

ale když se kvůli tomu vzteká, ničemu to nepomáhá. Je to, jako bych skákal po rostlině, která dost neroste. Tím jí moc nepomůžu, spíš ji zabiju. Divadlo je živoucí proces a mě režírování baví! Baví mě koukat na herce, jak hrají, sledovat hru. Baví mě pozorovat, jak herci čekají na vlnu podobně jako surfaři na moři. Oni nejsou tou vlnou, oni ji chytají a někdy je to sveze, někdy potopí, často ztratí rovnováhu. Jako v životě. Když chci něco bezpečného, co se nikdy nemění, přečtu si román nebo jdu do kina, kam stejně moc nechodím.

Nemáte rád filmy?

Mám, jen moc nechodím do kina. Mám rád skvělé filmy, ty ostatní mě moc nezajímají.

Vždycky, když režírujete představení, jste zároveň i jeho producent?

Tady v Paříži ano.

Umíte ty role v sobě oddělit? Když chce například režisér živého koně na jevišti a producent ví, že je to drahé, nehádají se ve vás?

Ne. Peníze nejsou zase tak důležité. Na tohle představení třeba nemáme moc peněz. Imaginace je důležitá. Když jsem viděl ty mladé herce, kteří přišli na konkurz a já viděl jejich talent, řekl jsem si, nepotřebuju nákladnou výpravu, drahé hvězdy, mám je a nechám je hrát. Film je nákladnější. Tam platíte hotely, světla, řidiče, odbory a pořád se na něco čeká, a když se čeká, tak všichni jedí, takže platíte čtrnáct jídel denně. I film se dá jistě natočit levně, levně, ale je to těžší, než udělat levné divadlo.

Když jste režíroval a produkoval svůj film The Dancer Upstairs, byla to nezávislá produkce. Bylo těžké ho udělat, i s vaším jménem?

Trvalo mi to osm let.

Byl to úspěch?

Myslím, že se nakonec zaplatil.

A jste spokojen s tím, jak to dopadlo?

Nemám rád, když prodělám, ale nestarám se, jestli vydělám, jestli rozumíte, jak to myslím. Ten film stál asi čtyři milióny a to se víceméně vrátilo.

Působíte na mě jako velmi vyrovnaný člověk, jste?

Ano, ale všichni jsme na vlnách.

A co děláte, když jste na vlně směrem dolů, když nejste šťastný?

Čekám, až to přejde. Ale já jsem šťastný člověk. Jsem naživu, dělám práci, která mě baví, mám svoji rodinu, přátele, potkávám spoustu zajímavých lidí. Bylo a je mi velmi přáno. Byl bych idiot, kdybych nebyl šťastný.

Jan Budař

(Zkrácená verze rozhovoru publikovaného v časopise *Instinkt*.)

HRADEC KRÁLOVÉ HLÁSÍ ZÁPLAVU DIVADLEM

Festival Divadlo evropských regionů, který pořádají Klicperovo divadlo, Divadlo Drak a sdružení Poco a Poco animato, vstupuje dnešním dnem již do svého XIX. ročníku. V hlavní části programu nabídne kromě desítek inscenací tuzemských souborů také vystoupení hostů z Finska, Francie, Polska, Ruska, Slovenska a Slovinska. Připraven je i pestrý doprovodný program – od výstav a besedy přes Dračí pout' s tvůrčími dílnami a poutovými atrakcemi až po noční koncerty na Letní scéně.

OD GORKÉHO PO DRACULU

Po francouzském ansámblu, který dnes zahajuje s inscenací **Nebezpečných vztahů**, se do Hradce Králové vrací jeden z populárních hostů – ruské Divadlo U mostu z Permi se dvěma inscenacemi režiséra Sergeje Fedotova: černou komedií Martina McDonagha **Bezruký ze Spokane** a klasickou Gorkého hrou **Na dně**.

Kolegové ze Slovenského komorného divadla v Martině přivezou inscenaci režiséra Lubomíra Vajdičky **Sedem dní do pohrebu**, která získala cenu Dosky za inscenaci roku 2012. Jde o dramati-zaci románu Jána Roznera - autobiografický příběh sedmi dní, které prožil autor po smrti své ženy, překladatelky Zory Jesenské. Druhou slovenskou inscenací ve festivalové nabídce bude **Listopad** od Davida Mameta v podání bratislavské **Arény**. Brilantní komedii o „zemi neomezených možností“ zde uvedl režisér Martin Čičvák ve slovenské premiéře.

Na scénách Divadla DRAK pak zahraniční hosty zastoupí mj. polský Teatr Lalki i Aktora s inscenací **Le Filo Fable**, finský soubor Mukamas s komedií pro nejmenší **Silly Folks** a Staré divadlo Karola Spišáka z Nitry s upířskou klasi-kou **Dracula**. Loutkáři z Ljubljany představí **Brémské muzikanty** v režii Matiji

NA VĚTRNÉ HŮRCE
Divadlo Petra Bezruče Ostrava

Solceho a stoprocentní zárukou divadel-ní kvality a skvělé zábavy je francouzské duo La Pendue s divokou „pulcinellovskou“ groteskou **Polichinelle (Pěkný ptáček)**.

OD TARZANA K BUDULÍNKOVÍ

Reprezentativní zastoupení v programu mají letos i české a moravské scény – pořadatelé pozvali soubory z Brna, Liberce, Malovic, Ostravy, Plzně, Prahy, Uherského Hradiště a Ústí nad Labem. Mezi nejatraktivnější činoherní inscena-ce patří například **Tichý Tarzan** z Diva-dla Husa na Provázku, **Nenápadný půvab buržoazie**, variace na buňuelovskou poetiku v režii Jana Mikuláška z Divadla Reduta, **Pérák** Divadla VOSTO5 nebo Smočkova inscenace hry Gerharta Hauptmanna **Před západem slunce** z Činoherního klubu, které bude patřit slavnostní závěr festivalu.

Loutkářským hitem festivalu je zaru-čeně **Budulínek** z libereckého Naivního divadla, který získal mj. Cenu Divadel-ních novin za Tvůrčí počín sezony 2011/2012 v kategorii alternativní diva-dlo a cenu ERIK 2012 jako Nejlepší česká loutková inscenace sezony.

Fanoušci alternativní scény by neměli přehlédnout titul **One Step Before the Fall**, inspirovaný životem legendárního

boxera Muhammada Aliho, který před-staví Spitfire Company. A chybět nebu-dou ani pouliční produkce – jednou z nich bude i nový projekt Divadla Continuo **Now...?**

Festival je rovněž příležitostí, jak zhlédnout některé novinky z repertoáru pořadatelských souborů – Klicperova divadla a Divadla DRAK. Anebo třeba k získání místa v hledišti permanentně vyprodané Drábkovy komedie **Koule** s Pavlou Tomicovou v hlavní roli.

NOČNÍ HUDEBNÍ TEČKA

Publikum se samozřejmě dočká i popu-lárních koncertů, které se konají vždy po skončení hlavního večerního představe-ní na letní scéně Klicperova divadla. Letos zde vystoupí **František Segrado** a kapela **Veselá bída**, **Jelení loje**, **Laco Deczi**, **On line Session Band**, **Art Jazz Band**, **Yellow Sisters**, kapela **Nadoraz**, **JH Big band Hradec Králové** či skupina **Mrsk** s originální bubenic-kou show.

Zitřejší koncert pak bude patřit he-rečkám a hercům Klicperova divadla a jejich kapele **Mastix**, v jejichž show zazní skvělé songy nejen z hradeckých inscenací.

Hadrián

Režisér a herec MICHAL HÁBA se v letošním Open Air programu představí coby člen souborů Lachende Bestien a Divadlo koňa a motora.

Na festivalu máte Stan nočního kozodoje, co se tam bude dít?

Bude se tam dít kopa skvělého divadla! Původním záměrem bylo ve vlastním šapitu zahrát představení souborů Divadla koňa a motora (DKM), Lachende Bestien (LB) a Divadla T601, jejichž „lidské zdroje“ jsou propojeny. Protože ale zbylo dost místa v desetidenním programu, pomalu se nabíraly další projekty. Čili ve výsledku naše dramaturgie nabízí to nejzajímavější, co se letos urodilo na KALDu, „špičky česko-slovenského loutkářství“ Športniki a Matiju Solceho a především inscenace tvůrců sdružených kolem Eliadovy knihovny, která by se dala nazvat současnou pražskou nezávislou scénou. Kromě zmíněných LB, DKM a T601 jsou to třeba práce režisérů Kačeny a Ferenzové. Náš program je pak doplněn i o program pro „děti a jejich rodiče“, který zajišťují hlavně Loutky bez hranic a další. A ve večerních hodinách nám nechybí ani hudební program. Očekáváme i mnoho improvizovaných akcí... uvidíme.

Když už zmiňuješ KALD, cos zjistil během studia režie na „alterné“ DAMU?

Že je třeba se s tím nesrat. A že spoustu věcí od stolu nevymyslíš. A že občas je dobrý nechat věci být a netlačit na ně... A někdy naopak. Ale nevím, jestli jsem to zjistil zrovna jako student režie... Možná to s tím ani tolik nesouvisí. Určitě jsem zjistil nějaké základní řemeslné dovednosti. Něco se mi též urodilo v hlavě – třeba představa, jak dělat divadlo, jak by mělo vypadat: „jak nepředstírat“ apod., estetika divadelní demence. Taky jsem, ale až ke konci studia, zjistil, že mě baví hrát – a to dost. Má to logiku: hrát, být tam v tu chvíli s lidmi, s diváky v tom vztahu – to je vlastně vrchol divadla.

Můžeš tu vaši estetiku „divadelní demence“ a „sraní si do huby“ přiblížit? Divadelní demence je konkrétní „režijně-stylistická estetika“, v podstatě způsob, jak se konkrétními prostředky vyvarovat předstírání na divadle. Jak „nehrát“, ale být tam v ten konkrétní okamžik s lidmi a bavit se s nimi. No a „sraní si do huby“ je konkrétní hráčský prostředek divadelní demence: ve chvíli, kdy si herec nutně sere do huby, zbavuje se toho prokletého „jako“, je vzdálen iluzi a není prostor pro předstírání. Když si herec, nebo líp hráč, sere do huby, dochází k určitému nadhledu, který jinak divadlu zoufale chybí. Divadelní demence se dosahuje různě – kromě sraní si do huby třeba opakováním do zblbnutí, vypjatou hráčskou intenzitou, mírou komunikativnosti, otevřenosti divákovi, mírou zveřejnění atd...

SVOBODA NOČNÍHO KOZODOJE A DIVADELNÍ DEMENCE

A kde jsou podle tebe hranice divadla?

Pfu... co já vím. Tam, kde je divadlo. V mezích „komunikace“. Přejde mi úplně zbytečné, aby divadlo vraždilo, dělalo násilí a podobně. Nepřejde mi oslňující, když se na divadle třeba vraždí zvířátka – přijde mi to hlavně zbytečné až trapné. Hranice divadla jsou v představitosti. Ale každý ať si hranice posouvá, jak chce. Nebo ať se o to klidně snaží. Mně to nepříjde jako zásadní otázka.

Cos ještě (klidně i mimo divadlo) nezkusil a chtěl bys?

Rád bych si zasurfoval. A v divadle? No, kdybych takovou tužbu měl, tak bych to zkusil. Ale co to je? Prcat reálně na jevišti? A koho to zajímá? A proč? Aby se stala „skutečná provokace“? Mě vlastně provokace nebaví – tím myslím provokace ve smyslu prvoplánové provokace. Jinak si myslím, že divadlo by mělo provokovat – k přemýšlení, k jinakému pohledu a tak. A na divadle je fajn, že může,

skrz představu, všechno – jde jen o to ji vyvolat.

Na festivalu hrajete inscenaci 120 dnů svobody inspirovanou de Sadem. Co pro tebe znamená svoboda?

Svoboda... první, co se mi vybaví, je písnička Born to be wild. Čili vlastně úplný klišé – ale proč ne. To první je ten pocit. Druhá věc je neomezenost. Ale to je blbost – to je právě ta libertinská představa. A představitost – ta souvisí se svobodou dost. Kam sahá tvoje představitost, tam máš tendence zkoušet svoji svobodu. Ale chápat svobodu právě jako neomeze-

nost je nesmysl – nějak tuším, že svoboda je dost spojená s odpovědností – a to je právě i jedna z otázek ve 120 dnech. Cítit se svobodný na úkor druhých je hnus. A v tom je fajn ten Ježíš Kristus...

S jakými reakcemi diváků se setkáváte při hraní inscenace 120 dnů svobody?

V podstatě velmi často s obyčejným strachem a nepřipraveností na mentální atak. Někdy pak s čímsi, co by se dalo nazvat exhibicionismem nebo potřebou dokázat si, že „jsem pašák, co to dá“ – ale to je spíš otázka festivalů. Nejzajímavější je rozhořčená reakce. V podstatě jsme šokováni tím, že někdo tím může být šokován. Ale stává se to. A pak je taky hezká reakce, když se nám lidé snaží dokázat, že je to vůbec nezaujalo, a sami od sebe při tom vrší se zájmem jeden argument za druhým a nejsou k zastavení – což je u nezájmu hezké. Ale v podstatě máme dost kladných reakcí, a to nás těší. A nejradši máme zvědavý spolumájem a účast.

Studenti Giessenského institutu nespokojení s podmínkami na berlínském festivalu divadelních škol ho nedávno bojkotovali a obsadili „revoluci“ scénu Divadla Maxima Gorkého. Myslíš, že divadlo může v současnosti přispět k nějakým změnám ve společnosti?

O studentech z Giessenu nic nevím, ale nevěřím, že to byla úplně spontánní akce. Ale gesto dobré – kdyby to udělali bez ptaní, mnohem lepší. Jestli to udělali po

domluvě – asi blbý. Na divadle jsou „jakože“ gesta většinou hrozně blbý. Hráti si na revoluci je snad ještě horší, než se domnívat, že revoluci se vyřeší prostě všechno. Nemyslím, že divadlo může způsobit ve společnosti revoluci, ale může a mělo by se podílet na evoluci. Divadlo má společenskou funkci, jasně – tak ať ji dělá. To je ostatně v Německu fajn – že tam divadlo takovou úlohu ve společnosti plní. Divadlo je veřejná záležitost – tak ať říká konkrétní věci, ať do věci jebe, co je špatně, ať apeluje! Vivat Grossman!

Pavína Vimmrová

OPEN AIR PŘIVÍTÁ DIVADELNÍ HVĚZDY I NADŠENCE

Open Air program Mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů přivítá na svém 14. ročníku opět více než 200 divadelních, hudebních a výtvarných produkcí, které zahrnou nejružnější žánry – činohru, kabarety, improvizace, autorská představení, storytelling, pohádky, loutkové divadlo, chůdařská představení a spoustu dalších. Open Air namíchá koktejl tradičního, nového a experimentálního divadla a zaplní ulice, atria a náměstí performancemi a hudebníky. Na festivalové publikum čekají scény v Městské hudební síni, atriu Radnice, dalších částech historického centra a samozřejmě nebudou chybět ani divadelní stany v Žižkovských sadech.

OTEVŘENÉ VNÍMÁNÍ PROSTORU A ČASU

Hlavním tématem letošního programu je **OpenSpirit** s podtitulem „I to, co je na místě, může být v pohybu. Travelling without moving.“ Spojení „duchovní“ otevřenosti a určitého „klidného“ pohybu naznačuje tendenci a snahu o proměnu pohledu na umění ve veřejném prostoru. Pořadatelé tak chtějí inspirovat k otevřenému vnímání prostoru a času, které posune celý festivalový projekt k novým vizím. Jeho součástí budou umělecké intervence, performance a další program, který se tématu, jehož nedílnou součástí je celková výtvarná koncepce, přímo dotýká.

Mezi nejzajímavější české účinkující v areálu Žižkovských sadů patří Jaroslav Dušek s kultovními inscenacemi **Čtyři dohody** a **Pátá dohoda**, Divadla Vosto5 a DNO. Open Air ale nabídne prostor i zahraničním hostům. Do Hradce Králové

doslova připluje nový cirkus v podání ZIRKMIR z Norska, slovenskou produkci reprezentuje Divadlo Akadémie Umení, Divadlo Lab z Bratislavy nebo Celkom malé divadlo. Z Velké Británie k nám zamíří divadelní skupina Daniel Hernandez, která po čtyři dny bude performovat v ulicích, připraví kabaretní vystoupení a workshopy klaunérie. Loutkoherec Simon T. Rann z Philippe Genty Company povede dvoudenní workshop: Manipulace a představí se i soubory z Francie, Řecka či Nizozemí.

FESTIVAL SI UŽIJÍ I RODIČE

Mezi letošní novinky Open Airu patří mj. volnočasový koutek v Žižkovských sadech a v rodinném centru Víla Amátka bude zajištěno hlídání dětí pro rodiče, kteří chtějí vyrazit na divadelní představení. Dále na diváky čekají divadelní, pohybové či kreativní dílny, výtvarné a světelné instalace a plenérová výstava. O víkendech pak bleší trhy, diskuze o současné kultuře a samozřejmě večírky. A ve spo-

lupráci s Institutem světelného designu se během prvního festivalového víkendu rozsvítí budova Muzea východních Čech.

Na své si během festivalových dnů přijdou i fanoušci hudby. Open Air představí špičku domácí scény i mezinárodní hosty – v rámci svého turné zde vystoupí kapela WWW, DJ Mardoša (Tatabojs), indie-folkové duo Kieslowski, Monikino kino (nový projekt filmaře a hudebníka Petra Marka a Moniky Midriakové) a Dikolson (Filip Míšek, ex-Khoiba) nabídne živý soundtrack ke klasické grotesce Harolda Lloyd. Závěr festivalu bude patřit skupině Jana Buriana ml. - Kyklos Galaktikos.

Ze zahraničních hudebníků přijdou Toni Kettinen, Hulda Huima z Finska, Tim Remis (USA) – řidič autobusu, co hardcore kapelu vyměnil za banjo, Dáša Fon Flaša – slovenský Baumaxa s punkovým drivem. S hudbou je spojen i mezinárodní Svátek hudby – Fete de la Musique, ke kterému se Open Air připojí a pořadatelé proto vyzývají hudebníky různých žánrů, aby 21. června představili v Hradci Králové fenomén „busking“. A pochopitelně nebude chybět ani hudební produkce na Kavčím plácku.

had

Kompletní program Open Air najdete na www.openairprogram.cz

PÁTEK 21. ČERVNA

16:30 Open stan
HONZÍK A KLÁRKA HLÍDAJÍ MIMINKO
Studio Aldente / 40'

17:00 Malé šapito
ŠVÉDOVANÉ FILMY
Umělecká skupina UMSKUP / 65'

17:00 Městská hudební síň
OŠKLIVÉ PÍSNĚ (O HEZKÉM SVĚTĚ)
Inženýr Vladimír (Rockband) / 60'

18:00 Ulice
ANYMOUS PERFORMANCE
ANYMOUS / 60'

18:00 Atrium Radnice
IMPROVIZAČNÍ ZÁPAS
Česká improvizací liga, o.s. / 90'

18:00 Open stan
SPONTÁNNÍ BUBNOVÁNÍ, TANEC A ZPĚV
Hudebně taneční skupina Sueneé / 90'

18:00 Palác Komenium
KAVKAZSKÉ ARABESKY
Teď, nádech a leť / 70'

18:00 Gočárovo schodiště
NAIVNÍ MORALITA
Zuzana Patraková / 25'

20:00 Open stan
KONCERT
Eskamotér & Echo Orchestr / 60'

21:00 Malé šapito
JAK DĚLAT ART!
Umělecká skupina UMSKUP / 65'

21:00 Stan nočního kozodoje
MACBETH
Divadlo koňa a motora

21:30 Autobuf
ŘIDIČ
Divadlo Bufet / 75'

21:30 Open stan
KONCERT
Dj Johana (Kazety), host: HOLY / 160'

22:15 Atrium Radnice
O SKUTKOCH A JESTVOVANIACH
Celkom malé divadlo o.z. / 60'

22:15 Městská hudební síň
BRKELEMEKE
Věčné děti / 75'

22:30 Stan nočního kozodoje
HARAKYKYRI
KOLEKTIVNÍ IMPROVIZACE
KALD_3.ročník / 60'

HRAJEME

PÁTEK 21. ČERVNA

Divadlo DRAK(studio) – po celý den
GAUDEAMUS THEATRUM
Mezinárodní setkání divadelních škol

Studio Beseda – 16.00

KOULE

Klicperovo divadlo HK – CZ

Divadlo DRAK – 17.30

O ŠTĚSTÍ A NEŠTĚSTÍ

Divadlo DRAK Hradec Králové – CZ

Hlavní scéna – 19.00

NEBEZPEČNÉ VZTAHY

SIC – Scene indépendante
contemporaine Paris – F

Divadlo DRAK (studio) – 21.00

ONE STEP BEFORE THE FALL

Markéta Vacovská, Lenka Dusilová
& Spitfire Company & DAMÚZA – CZ

KONCERTY

PÁTEK 21. ČERVNA

FRANTIŠEK SEGRADO
& KAPELA VESELÁ BÍDA

SOBOTA 22. ČERVNA

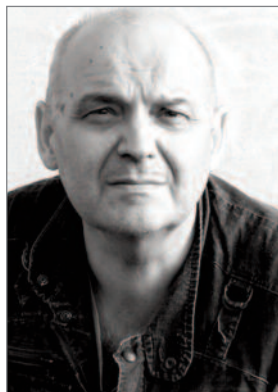
HERECKÝ SOUBOR KLICPEROVA
DIVADLA A JEHO HOSTÉ

Náš tradiční partner ve světě fotografie KODAK EXPRESS – www.no200.cz – je vám po celých deset festivalových dnů k dispozici v podloubí hlavní scény Klicperova divadla. Za přátelskou cenu vás s přáteli a hosty vyfotografuje a hned si odnesete kvalitní snímky, navíc s logem a atmosférou festivalu Divadlo evropských regionů 2013 v Hradci Králové.

KRÁL ODKOPÁVÁ ŠAŠKA

Kreslíř, grafik a malíř Jiří Anderle (1936) se vrátil po třinácti letech do Galerie U Klicperů s výstavou Staré zlaté časy a dnes, která je výběrem z jeho celoživotní tvorby. Až do konce festivalu tak můžete ve foyeru Klicperova divadla obdivovat dílo výjimečného výtvarníka, jenž vystavoval (kromě domácích) v desítkách zahraničních galerií a získal na čtyřicet mezinárodních cen. Anderle má ostatně ve svém životopise i obsáhlou divadelní kapitolu – v šedesátých letech XX. století procestoval jako člen Černého divadla Jiřího Srnce svět od Evropy přes Ameriku až po Austrálii. A divadelní sféra pro něj představuje jeden ze zásadních zdrojů inspirace. Svědčí o tom cyklus **Commedie dell'arte**, z něhož pochází i obraz, který se stal logem XIX. ročníku festivalu Divadlo evropských regionů: **Král odkopává šaška**.

(had)

HRAJEME

SOBOTA 22. ČERVNA

Divadlo DRAK(studio) – po celý den
GAUDEAMUS THEATRUM
Mezinárodní setkání divadelních škol

Divadlo DRAK – 10.00

BŘEMŠTÍ MUZIKANTI

Lutkovno gledališče Ljubljana – SLO

Divadlo DRAK (studio) – 14.00

24. ŘÍJNA 1942

Divadlo DRAK Hradec Králové – CZ

Studio Beseda – 15.30

BEZRUKÝ ZE SPOKANE

Teatr U mosta Perm – RU

Divadlo DRAK – 17.00

POLICHINELLE

La Pendue Herbeys – F

Hlavní scéna – 20.00

HRÁČI

Komorní scéna Aréna Ostrava – CZ

Divadlo DRAK (studio) – 22.00

PĚNA DNÍ

La Fabrika Praha – CZ

LEGENDA JMÉNEM BESEDA

Křest knihy Studio Beseda – Setkání režisérů se uskuteční dnes v 16:00 hod před festivalovým představením Koule. A to přímo ve Studiu Beseda, jež patří k legendám v historii českého divadla. Kniha připomíná éru, kdy zde pracovali režiséři J. Grossman, M. Krobot a J. Krofta.

1. BĚH PRO CEREBRUM

V rámci doprovodného programu festivalu se v **sobotu 22. června od 10 do 12 hodin uskuteční v Žižkovských sadech 1. Běh pro CEREBRUM**, který pořádá Sdružení osob po poranění mozku a jejich rodin. Běhu se může zúčastnit kdokoli bez rozdílu věku či pohlaví, dospělí poběží 3 okruhy a děti jeden. Pro účastníky jsou připraveny dárky, diplomy a informace o problematice poranění mozku.

Více na: www.cerebrum2007.cz

Klicperovo divadlo, o.p.s. podporují:

MINISTERSTVO
KULTURY

HRADEC KRÁLOVÉ

REGINA

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

SKUPINA
ČEZ

SKUPINA ČEZ

ČESKÁ
SPORITELNA

VEOLIA
Křivohradecká provozní, a.s.

NOVÉ VÍNARSTVÍ

ECE

DNES

Hradec Králové
Český rozhlas
FM 90.6

Východočeská televize

hradecký
deník

HADRIÁN - zpravodaj přinášející denní pohled z první linie mezinárodního divadelního festivalu v Hradci Králové. - Redakce: Ladislav Zeman, Michala Hadušovská, Kateřina Jandáčková, Kateřina Molčíková, Lucie Němečková, Kryštof Pavelka, Zoran Petrovič, Jana Slouková, Kateřina Součková, Marie Šobková, Luděk Taneček, Zdeněk A. Tichý & special guest Fagi. Vydává Klicperovo divadlo, o.p.s. Hradec Králové, Dlouhá 99. Telefon: 495 514 590-1; theatre@klicperovodivadlo.cz, www.klicperovodivadlo.cz. Vychází každý den v době konání XIX. mezinárodního divadelního festivalu 21. - 30. 6. 2013. Tiskne Protisk Hradec Králové. Cena 9.50 Kč.